

M. Benjamin, N. J. S. Davies: KDO VYHRÁVÁ A KDO PROHRÁVÁ EKONOMICKOU VÁLKU NA UKRAJINĚ?

- CZ24 News | 26. února 2023

SVĚT: Dne 24. února uplynul rok od konce války na Ukrajině. Rusové nedosáhli vojenského vítězství, ale ani Západ nedosáhl svých cílů na ekonomické frontě. Když Rusko napadlo Ukrajinu, Spojené státy a jejich evropští spojenci slíbili, že uvalí ochromující sankce, které by Rusko srazilo na kolena a donutily ho stáhnout se.

Západní sankce by postavily novou železnou oponu, stovky kilometrů na východ od té staré, která by oddělovala izolované, poražené a zkrachovalé Rusko od sjednoceného, triumfujícího a prosperujícího Západu. Nejenže Rusko ekonomickému útoku odolalo, ale sankce se vrátily jako bumerang – zasáhly právě ty země, které je zavedly.

Sankce Západu vůči Rusku snížily celosvětové dodávky ropy a zemního plynu, ale také zvýšily jejich ceny. Rusko tak profitovalo z vyšších cen, i když se objem jeho vývozu snížil. Mezinárodní měnový fond ([MMF](#)) [uvádí](#), že ruská ekonomika v roce 2022 poklesla pouze o 2,2 %, zatímco předpovídal pokles o 8,5 %, a předpokládá, že v roce 2023 ruská ekonomika skutečně poroste o 0,3 %.

Na druhou stranu se ukrajinská ekonomika zmenšila o 35 % nebo více, a to navzdory ekonomické pomoci ve výši 46 miliard dolarů od štědrých amerických daňových poplatníků, která doplňuje vojenskou pomoc ve výši 67 miliard dolarů.

Evropské ekonomiky jsou rovněž zasaženy. Po [růstu o 3,5 % v roce 2022 se očekává](#), že ekonomika eurozóny bude stagnovat a v roce 2023 poroste pouze o 0,7 %, zatímco britská ekonomika podle prognóz skutečně poklesne o 0,6 %. Německo bylo více než ostatní velké evropské země závislé na dovozu ruské energie, takže po růstu o slabých 1,9 % v roce 2022 se mu v roce 2023 předpovídá zanedbatelný růst o 0,1 %. Německý průmysl by měl v roce 2023 platit za energie o [40 % více](#) než v roce 2021.

Spojené státy jsou méně přímo zasaženy než Evropa, ale jejich růst se smrskl z 5,9 % v roce 2021 na 2 % v roce 2022 a podle prognóz se bude dále snižovat, a to na 1,4 % v roce 2023 a 1 % v roce 2024. Mezitím se předpokládá, že Indie, která zůstala neutrální a zároveň nakupuje ropu z Ruska za zvýhodněnou cenu, si udrží tempo růstu z roku 2022, které přesahuje 6 % ročně, po celý rok 2023 a 2024. Čína rovněž těží z nákupu ruské ropy za zvýhodněnou cenu a z celkového nárůstu obchodu s Ruskem o 30 % v roce 2022. V letošním roce [se očekává](#) 5% růst čínské ekonomiky.

Ostatní producenti ropy a zemního plynu měli z dopadů sankcí nečekané zisky. HDP Saúdské Arábie vzrostl o 8,7 %, nejrychleji ze všech velkých ekonomik, zatímco západní ropné společnosti se smály na celé kolo a [uložily si 200 miliard dolarů](#) zisku: ExxonMobil vydělal 56 miliard dolarů, což je historický rekord pro ropnou společnost, Shell 40 miliard dolarů a Chevron a Total po 36 miliardách dolarů. BP vydělala „jen“ 28 miliard dolarů, protože ukončila své operace v Rusku, ale i tak zdvojnásobila své zisky za rok 2021.

Pokud jde o zemní plyn, američtí dodavatelé LNG (zkapalněného zemního plynu), jako je Cheniere a společnosti jako Total, které tento plyn distribuují v Evropě, nahrazují [evropské dodávky](#) ruského zemního plynu, frakovaným plynem ze Spojených států a to za zhruba čtyřnásobné ceny než platí

američtí zákazníci a s [hrozivými dopady](#) frackingu na klima. Mírná zima v Evropě a neuvěřitelných 850 miliard dolarů [evropských vládních dotací](#) domácnostem a podnikům vrátily maloobchodní ceny energie na úroveň roku 2021, ale až poté, co v létě 2022 vyskočily pětikrát výše.

Zatímco v krátkodobém horizontu válka obnovila podřízenost Evropy hegemonii USA, v dlouhodobém horizontu mohou mít tyto reálné dopady války zcela jiné výsledky. Francouzský prezident Emmanuel Macron [poznámenal](#): „V dnešním geopolitickém kontextu se mezi zeměmi, které podporují Ukrajinu, vytvářejí na trhu s plynem dvě kategorie: ti, kteří draze platí, a ti, kteří prodávají za velmi vysoké ceny... Spojené státy jsou producentem levného plynu, který prodávají za vysokou cenu... Nemyslím si, že je to přátelské...“

Ještě nepřátelštějším činem byla sabotáž podmořského plynovodu Nord Stream, který přiváděl ruský plyn do Německa. Seymour Hersh [uvedl](#), že plynovody vyhodily do povětří Spojené státy s pomocí Norska – tedy dvě země, které vytlačily Rusko z pozice [dvou největších](#) evropských dodavatelů zemního plynu. Spolu s vysokou cenou amerického frakovaného plynu to podnítilo [hněv evropské veřejnosti](#). V dlouhodobém horizontu mohou evropští představitelé dospět k závěru, že budoucnost regionu spočívá v politické a hospodářské nezávislosti na zemích, které na něj vojensky útočí, což by se týkalo jak Spojených států, tak Ruska.

Dalšími velkými vítězi války na Ukrajině budou samozřejmě výrobci zbraní, kterým globálně dominuje americká „velká pětka“: Lockheed Martin, Boeing, Northrop Grumman, Raytheon a General Dynamics. Většina zbraní dosud zaslaných na Ukrajinu pochází ze stávajících zásob ve Spojených státech a zemích NATO. V prosinci prošlo Kongresem povolení k vybudování ještě větších nových zásob, ale kontrakty z toho vyplývající se zatím neprojeví v číslech o prodeji ani ve výkazech zisků zbrojních firem.

Reed-Inhofeův [náhradní pozměňovací návrh](#) k zákonu o autorizaci národní obrany na rok 2023 povolil „válečné“ víceleté zakázky bez výběrového řízení na „doplnění“ zásob zbraní zaslaných na Ukrajinu, ale množství zbraní, které mají být pořízeny, převyšuje množství dodané na Ukrajinu až v poměru 500 ku jedné. Bývalý vysoký úředník OMB Marc Cancian k tomu uvedl: „Nejde o náhradu toho, co jsme [Ukrajině] dali. Je to vytváření zásob pro budoucí velkou pozemní válku [s Ruskem].“

Vzhledem k tomu, že zbraně teprve začaly sjíždět z výrobních linek a vytvářet tyto zásoby, odráží se rozsah válečných zisků očekávaných zbrojním průmyslem prozatím nejlépe v nárůstu cen akcií v roce 2022: Lockheed Martin o 37 %, Northrop Grumman o 41 %, Raytheon o 17 % a General Dynamics o 19 %.

Zatímco několik zemí a společností na válce vydělalo, země daleko od místa konfliktu se potýkají s hospodářskými důsledky. Rusko a Ukrajina byly rozhodujícími dodavateli pšenice, kukuřice, oleje na vaření a hnojiv pro velkou část světa. Válka a sankce způsobily nedostatek všech těchto komodit i pohonných hmot pro jejich přepravu, což vyhnalo světové ceny potravin na historická maxima.

Dalšími velkými poraženými v této válce jsou tedy lidé v zemích globálního Jihu, kteří jsou závislí [na dovozu potravin](#) a hnojiv z Ruska a Ukrajiny, jen aby uživilí své rodiny. Egypt a Turecko jsou největšími dovozci ruské a ukrajinské pšenice, zatímco tucet dalších velmi zranitelných zemí je na dodávkách pšenice z Ruska a Ukrajiny téměř zcela závislých, od Bangladéše, Pákistánu a Laosu po Benin, Rwandu a Somálsko. [Patnáct afrických zemí](#) dováželo v roce 2020 více než polovinu svých dodávek pšenice z Ruska a Ukrajiny.

Černomorská obilná iniciativa, kterou zprostředkovala OSN a Turecko, zmírnila potravinovou krizi v některých zemích, ale dohoda je stále nejistá. Rada bezpečnosti OSN ji musí obnovit, než 18. března 2023 vyprší její platnost, ale západní sankce stále blokují vývoz ruských hnojiv, která mají být v

rámcí obilné iniciativy ze sankcí vyňata. Šéf humanitární sekce OSN [Martin Griffiths](#) řekl 15. února agentuře France-Presse, že uvolnění vývozu ruských hnojiv má „nejvyšší prioritu“.

Po roce jatek a ničení na Ukrajině můžeme prohlásit, že ekonomickými vítězi této války jsou: Saúdská Arábie, ExxonMobil a další ropní giganti, Lockheed Martin a Northrop Grumman.

Poraženými jsou především obětaví obyvatelé Ukrajiny na obou stranách frontové linie, všichni vojáci, kteří přišli o život, a rodiny, které ztratily své blízké. V kolonce poražených jsou však také pracující a chudí lidé všude na světě, zejména v zemích globálního Jihu, které jsou nejvíce závislé na dovozu potravin a energie. V neposlední řadě je to Země, její atmosféra a klima - vše obětováno bohu války.

Proto se v době, kdy válka vstupuje do svého druhého roku, na celém světě ozývají hlasy volající po tom, aby strany konfliktu našly řešení. Slova brazilského prezidenta Luly odrážejí tento rostoucí sentiment. Na nátlak prezidenta Bidena, aby poslal zbraně na Ukrajinu, řekl: „Nechci se do této války zapojit, chci ji ukončit.“

AUTOR: Medea Benjamin and Nicolas J. S. Davies

ZDROJ: [1](#) / [2](#)

Zpracoval: Admin Nekorektní TOP-CZ